

КОРИСТУВАННЯ РЕКРЕАЦІЙНИМИ ВОДНИМИ ОБ'ЄКТАМИ НА УМОВАХ ОРЕНДИ В УКРАЇНІ

В. МОНАСТІРСЬКИЙ

В реалізації заходів, спрямованих на підвищення рівня здоров'я населення, не можна обмежуватись діяльністю тільки медичних закладів. Необхідний широкий комплекс заходів, які б охоплювали практично всі сторони діяльності сучасної людини. В цьому зв'язку великого значення набуває організація повноцінного і ефективного відпочинку населення, який розглядається як активна діяльність з профілактики, відновлення і підтримки необхідного рівня фізичного і психічного здоров'я.

В організації відпочинку особлива роль належить водним об'єктам. Можливість займатися різноманітними видами спорту, мікрокліматичний комфорт, естетична дія берегових мальовничих ландшафтів, зміна вражень – все це, діючи в комплексі, сприяє тому, що водойми цілком можна вважати природними лікувальницями. Ось чому більша частина рекреаційних закладів і майже всі заклади короткочасного відпочинку населення розміщуються або безпосередньо на берегах водойм, або поблизу них [1].

В останні роки водні об'єкти передаються в оренду, зокрема це стосується ставів і озер. Відповідно орендарі займаються господарською і рекреаційною діяльністю. Проблема у тому, що орендарі у більшості випадків повністю забороняють вільний доступ до даних об'єктів, тим самим порушують законодавство України.

Орендарі водного об'єкта зобов'язані передбачити місця для безоплатного забезпечення права громадян на загальне водокористування (купання, плавання на човнах, любительське і спортивне рибальство тощо).

З 01.07.2013 набрав чинності Закон України «Про аквакультуру», відповідно до прикінцевих положень якого статтю 51 Водного кодексу України, викладено у новій редакції. Зазначений закон та зміни до статті 51 Водного кодексу України змінюють існуючий підхід до процедури надання водних об'єктів в користування на умовах оренди.

Відповідно до прийнятих змін, чинне законодавство розрізняє різні процедури та принципи надання водних об'єктів.

Надання водних об'єктів у користування на умовах оренди здійснюється за наявності паспорта водного об'єкта. Порядок розроблення паспорта водного об'єкта затверджено наказом Міністерства екології та природних ресурсів від 18.03.2013 № 99 та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18.05.2013 за № 775/23307.

Методику визначення розміру плати за надані в оренду водні об'єкти затверджено наказом Міністерства екології та природних ресурсів від 28.05.2013 № 236 та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17.06.2013 за № 986/23518 [2].

Крім того, звертаємо увагу, що відповідно до статті 51 Водного кодексу України водні об'єкти надаються в користування на умовах оренди без обмеження права загального водокористування, крім випадків, визначених законом.

Так, зокрема у статті 47 Водного кодексу України передбачені можливість та порядок обмеження права загального водокористування. Відповідно до положень зазначеної статті на водних об'єктах, наданих в оренду, загальне водокористування допускається на умовах, встановлених водокористувачем, за погодженням з органом, який надав водний об'єкт в оренду, що може бути врегульовано у договорі оренди або у додатковій угоді між ними [2].

Водокористувач (орендар), який узяв водний об'єкт у користування на умовах оренди, зобов'язаний доводити до відома населення умови водокористування, а також про заборону загального водокористування на водному об'єкті, наданому в оренду.

Відповідно до пункту 6 зазначеної методики орендодавець за індексом споживчих цін за попередній рік щороку розраховує величину коефіцієнта індексації, на який індексується середньозважена величина орендної плати по Україні, станом на 01 січня поточного року, яка є складовою розрахунку розміру орендної плати за надані в оренду водні об'єкти.

Фіксована, середньозважена величина орендної плати по Україні за надані в оренду водні об'єкти з урахуванням коефіцієнта індексації (див. табл. 1.1.).

Таблиця 1.1.

Середньозважена величина орендної плати по Україні за надані в оренду водні об'єкти [2].

Рік	Індекс споживчих цін за попередній рік (за даними Держстату)	Коефіцієнт індексації*		Фіксована, середньозважена величина орендної плати по Україні на відповідний рік з урахуванням коефіцієнта індексації, у грн. за 1 гектар
		За рік	Кумулятивний*	
2013	-	-	-	100,0
2014	100,5	1,000	1,000	100,0
2015	124,9	1,149	1,149	114,9
2016	143,3	1,333	1,532	153,2
2017	112,4	1,024	1,556	155,6

З наведеного вбачається, що громадяни України мають право реалізовувати свої права на загальне водокористування у передбачених для цього місцях. Зауважимо, що заплативши 155 гривень на рік за один гектар озера, орендодавець стає майже власником. Ціна відповідно занижена і права розширені.

Якщо водокористувачем (орендарем) не встановлено таких умов, загальне водокористування визнається дозволеним без обмежень, а заборона загального водокористування водними об'єктами, наданими в користування на умовах оренди є підставою для розірвання договору оренди. По-друге частини рибогосподарських водних об'єктів, рибогосподарські технологічні водойми, акваторії (водний простір) внутрішніх морських вод, територіального моря, виключної (морської) економічної зони України, надаються в користування на умовах оренди відповідно до статті 14 Закону України «Про аквакультуру» для цілей аквакультури.

1. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія. К.: Центр навчальної літератури, 2007. - 312 с.

2. Державне агентство водних ресурсів України Полтавське обласне управління водних ресурсів <http://www.poltavavodgosp.gov.ua/index.php?id=49>